

**«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ
АҚ 8D015 - Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтарды даярлау
бағыты бойынша 2024 жылға
диссертациялық кеңестің жұмысы туралы есеп**

«С. Аманжолов атындағы ШҚҰ» КЕАҚ жанындағы 8D01502 – Физика және 8D01504 – Химия білім беру бағдарламалары бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруге арналған диссертацияларды қорғау бойынша 8D015 «Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтарды даярлау» бағыты бойынша диссертациялық Кеңес Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті 2023 жылғы 2 мамырдағы №190 бүйрүғымен (өкілеттік мерзімі 2025 жылғы 31 желтоқсан аралығында) бекітілді.

1. Откізілген отырыстардың саны туралы деректер.

Есепті кезеңде (2024 жыл) диссертациялық кеңесте 6 (алты) отырыс өтті:

– диссертациялық кеңестің бірінші отырысы **27.09.2024 жылы, № 1 хаттама**. Отырысқа диссертациялық кеңестің төрт тұрақты мүшесі (100%) қатысты. Отырыс онлайн режимде өтті.

Отырыста «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2011 жылғы 31 наурыздағы №126 бүйрүғына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы «ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2024 жылғы 14 маусымдағы №294 Бүйрүғы» ақпараты қаралды.

Сондай-ақ, диссертациялық Кеңес төрағасының, төрағаның орынбасарының және ғылыми хатшысының кандидатурасын бекіту ұсынылды. Ғылыми хатшы ретінде п.ғ. қ., «С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕАҚ химия кафедрасының қауымдастырылған профессоры Афанасенкова Ирина Владимировның кандидатурасы ұсынылды. Төраға лауазымына – «С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕАҚ физика және технология кафедрасының профессоры, ф.-м. ғылымдарының докторы Скаков Мажын Қанапинович, төраға орынбасары лауазымына - п.ғ. қ., «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ химия кафедрасының доценті Нурахметова Айгуль Радылкановна тағайындалды. Сондай-ақ, «С. Аманжолов атындағы ШҚҰ» КЕАҚ жанындағы диссертациялық Кеңес туралы ереженің негізгі тармақтары қаралды.

– диссертациялық кеңестің екінші отырысы **11.10.2024 жылы, № 2 хаттама**.

М.М. Нуризинованы 8D015 «Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтарды даярлау» бағыты бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін диссертацияларды қорғауға қабылдау туралы кеңестің отырысына диссертациялық кеңестің төрт тұрақты мүшесі (100%) қатысты. Отырыс онлайн режимде өтті.

Отырыста диссертациялық кеңестің уақытша мүшелері, қорғау күні, докторлық диссертацияны қорғау жөніндегі М.М. Нуризиновың ресми рецензенттер тағайындау және докторанттың плагиат материалды қолданбауына және авторға және әдебиет көзіне (плагиат) сілтеме жасамай пайдалануына диссертацияны тексеру үшін комиссия құрамы бекітілді.

– диссертациялық кеңестің үшінші отырысы тиісінше **21.10.2024 және 04.11.2024 жылдары, № 3 және №4 хаттамалар өткізілді.** 8D01502 –Физика білім беру бағдарламасы бойынша «Пәндердің кәсіби циклінде трибология саласындағы болашақ физика мүғалімін дайындау» тақырыбында диссертациялық жұмысты қорғау жөніндегі диссертациялық Кеңес мүшелерінің уақытша құрамына өзгерістер енгізу туралы мәселелер қаралды.

– диссертациялық кеңестің бесінші отырысы **05.12.2024 жылы өткізілді, № 5 хаттама.** Докторанттың қарыз алған материалды авторға және қарыз алу көзіне (плагиатқа) сілтеме жасамай пайдалануына диссертацияны тексеру және диссертацияны қорғауға М.М. Нуризиновың жіберуі жөніндегі комиссияның есебі. Отырысқа диссертациялық кеңестің төрт тұрақты мүшесі қатысты (100%). Отырыс онлайн режимде өтті.

– диссертациялық кеңестің алтыншы отырысы **13.12.2024 жылы өткізілді, № 6 хаттама.** М.М. Нуризиновың докторлық диссертациясын қоргау бойынша (Астана уақыты бойынша 14.30) отырысқа диссертациялық кеңестің төрт тұрақты және үш уақытша мүшесі (100%) қатысты. Шетелдік ғалым диссертациялық кеңестің уақытша мүшесі ретінде отырысқа бейнеконференция режимінде қатысты. Сондай-ақ, ресми рецензенттер Нурқасымова Сәуле Нурқасымовна (оффлайн) және Нурымжанова Куләш Алдонғаровна (оффлайн) қатысты. Отырыс аралас режимде өтті. Барлығы 9 адам қатысты (100%).

2. Отрыстардың жартысынан азына қатысқан диссертациялық кеңес мүшелері – жоқ

3. Оқытууды ұйымдастыруды көрсететін докторанттардың тізімі 1-кестеде келтірілген.

Кесте 1. Докторанттар тізімі

№№	Докторант аты-жөні	Оқу ұйымы	Білім беру бағдарламасының шифрі	Қорғау мерзімі	ҚР ЕжБ Ғылым комитетінің шешімі №, бұйрық мерзімі
1	Нуризинова Макпал Манарабековна	«С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ	8D01502 Физика	- 13.12.2024	

4. Диссертацияның қысқаша талдау

1) қаралған жұмыстардың тақырыбын талдау

2024 жылы 8D015 «Жаратылыштану пәндері бойынша педагогтарды даярла», бағыты «Физика» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға ұсынылған «Пәндердің кәсіби циклінде трибология саласындағы болашақ физика мүғалімін дайындау» атты М.М. Нуризинованаң жұмысы қаралды.

Диссертациялық жұмыс әлемдегі және Қазақстандағы физика саласындағы өзекті мәселелерді қамтиды. Жұмыс ЖОО-да физиканы оқыту әдістемесінің мазмұнын дамыту және жаңғырту процесіне үлес қосады: кәсіптік-педагогикалық даярлықты жетілдіру және зерттеу құзыреттілігін арттыру мақсатында ЖОО студенттерінің трибологиялық тақырыптар мәселелерін пәндердің кәсіптік циклінде зерделеудің орындылығы негізделген. Егер сіз трибология саласындағы болашақ физика мүғалімін мақсатты түрде дайындасаныз, студенттерге іргелі физикалық білім алу процесі туралы сапалы денгейде түсінік бере аласыз, содан кейін бұл білімді мектепте жұмыс тәжірибесінде қолдана аласыз.

М. М. Нуризинованаң жұмысында «Трибологияның физикалық негіздері» арнайы курсын, үш жобалық-зерттеу зертханалық жұмыстарды орындауға арналған әдістемелік нұсқауларды және оларға электрондық оқу ресурстарын қамтитын «Пәндердің кәсіби циклінде трибология саласындағы болашақ физика мүғалімін даярлаудың әдістемелік жүйесінің моделі» күрылды.

2) диссертация тақырыбының «Ғылым туралы» Заңның 18-бабының 3-тармагына және (немесе) мемлекеттік бағдарламаларга сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жасындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастырған ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы.

Зерттеудің негізгі идеясы Қазақстан Республикасының Білім және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына, жалпыға міндетті білім беру стандартына, Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауларына сәйкес келеді.

3) диссертациялар нәтижелерін практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау

Зерттеу нәтижелері бойынша «Трибологияның физикалық негіздері» оқу құралы, «Трибологияның физикалық негіздерінен зертханалық жұмыстарды орындауға арналды әдістемелік нұсқаулық», «Трибологияның физикалық негіздері пәні бойынша практикалық сабактарға әдістемелік нұсқаулар» және электрондық оқу ресурстары дайындалып оларға авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы 4 күәліктер алынды. ЖОО-да жұмыс бағдарламасы, дәріс және

зертханалық сабактардың мазмұны, өзіндік және зерттеу жұмыстарына арналған тапсырмалар мен оқу құралын қамтитын «Трибологияның физикалық негіздері» арнайы курсын оқуда колдануға болатын АҚТ құралдары құрылды. Диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелері үш жоғары оқу орнының оқу процесіне тиісті актілермен енгізілді.

5. Ресми рецензенттердің жұмысын талдау

Нуризинова Макпал Манарабековнаның жұмысының ресми рецензенттері Нуркасымова Сауле Нуркасымовна (педагогика ғылымдарының докторы, «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КЕ АҚ профессоры, Астана қ., Қазақстан Республикасы, мамандық шифрі 13.00.02, h-index – 2) және Нурумжанова Куляш Алдонгаровна (педагогика ғылымдарының докторы, «Торайғыров университеті» КЕ АҚ профессоры, Павлодар қ., Қазақстан Республикасы, мамандық шифрі 13.00.02, 13.00.01, h-index – 1).

Ресми рецензенттердің ұсынылған шолулары диссертациялық Кеңес туралы Үлгілік ереженің және «С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ диссертациялық кеңесі туралы ереженің талаптарына сәйкес келеді және барлық қажетті тармақтарды талдауды қамтиды, кеңеске үақытында келіп түсті және докторантқа белгіленген қорғау күніне дейін 5 күннен кешіктірмей тапсырылды.

Рецензенттер диссертациялық жұмысқа егжей-тегжейлі талдау жүргізді, жұмысты бағалаудың негізгі критерийлері көрсетілді, диссертацияның ғылыми деңгейіне дәлелді баға берілді, Тәуелсіздік, ішкі бірлік, ғылыми жаңалық, жұмыстың сенімділігі мен практикалық құндылығы көрсетілді. Диссертацияның дизайны мен мазмұны бойынша кейбір кемшіліктер де көрсетілген, диссертацияның ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.07.2024 № 352 бұйрығымен (жаңа редакцияда) бекітілген «Дәрежелерді беру ережесі» 5-7 тармақшаларында белгіленген талаптарына сәйкестігі туралы қорытынды жасалды.

Рецензенттер докторантқа философия докторы (PhD) қалаған дәрежесін беру үшін Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті алдында өтініш беруді ұсынады.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар – ерекше мәртебесі жоқ диссертациялық кеңестерде қолдану үшін Қазақстан докторанттарының диссертациялық жұмыстарын ресімдеу бойынша бірыңғай талаптарды әзірлеу. Себебі рәсімдеу ережелерінің көптігі және осы Ережелердегі айырмашылық кеңеске ұсынылған жұмыстың ресімдеу сапасын бағалау кезінде сумбур енгізеді. Әсіресе, егер жұмыс бір ЖЖОКБҰ-да орындалса, ал екіншісінде қорғауға ұсынылады.

7. Кадрларды даярлау бағыттары белгінісінде философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежелерін алуға арналған диссертациялар саны:

- 1) қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 1/0;
- 2) қараудан алғынған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0/0;
- 3) рецензенттердің (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттарының) теріс пікірлері алғынған диссертациялар -0/0;
- 4) қорғау қорытындылары бойынша теріс шешіммен диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО-дан докторанттар) - 0/0;
- 5) пысықтауға бағытталған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0/0;
- 6) қайта қорғауға бағытталған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0/0.

Диссертациялық кеңес төрағасы

М. К. Саков

Диссертациялық кеңес ғылыми хатшысы И.В. Афанасенкова

«30» 12 2024 ж.